

Gemeenschap De Hooge Berkt

Eerste lezing: Jezus Sirach 3, 17 – 20 + 28 – 29
Evangelie: Lucas 14, 1 + 7 - 14
Datum: 1 september 2019
Overweging door: Leonie van Straaten

Het wordt feest als wij naar elkaar luisteren en bereid zijn te veranderen!

Je zult maar een gouden bruidspaar zijn en je verheugen op de gasten die je hebt uitgenodigd, vrienden, broers en natuurlijk de kinderen en kleinkinderen, en dan dit Evangelie horen. Tja, hoe kunnen we daar vandaag naar luisteren? Maar dat luisteren is precies de sleutel waar het vandaag om gaat! Want in de eerste lezing van Jezus Sirach horen we dat een wijs mens zich een oor wenst dat luistert. De wijsheid komt uit het luisteren. Wie luistert, wordt wijs. Echt luisteren is openstaan met je hart en bereid zijn om te leren van een ander, ja, zelfs bereid zijn om te veranderen door wat je innerlijk oor gehoord heeft.

Vandaag is het ook wereldscheppingsdag en dat vraagt van ons dat wij luisteren naar de schepping om te weten wat nodig is. Dat sluit ook heel goed aan bij het leerpunt in deze gemeenschap waar we de komende maanden mee bezig zijn: 'ontdek je verantwoordelijkheid.' De schepping is onze verantwoordelijkheid en daarin hebben wij keuzevrijheid. Wij kunnen namelijk de schepping beheersen. Beheersen in de zin van die beste plaatsen op het feest, de beste plaatsen op de aarde. Alle bodemstoffen voor onszelf... maar dan gaat die aarde wel verloren. We kunnen er ook voor kiezen om onze schepping te beheren en te behoeden. Om te delen met wie nodig heeft. Om niet per se vooraan te staan, maar te blijven oefenen in het delen met de naaste: dat kan als we de aarde, de schepping zien als een geschenk. Dan is het niet langer ons bezit om meer en meer beheersen. Misschien zijn we wel op de goede weg, maar er valt nog zoveel te leren, zoveel te luisteren en te veranderen opdat deze aarde een toekomst heeft voor jullie, de kleinkinderen van ons gouden paar.

Hoe werkt dit luisteren en die wijsheid door vandaag in het Evangelie? Jezus is onderweg naar Jeruzalem en Hij heeft al een aantal genezingen op Sabbat gedaan, onderricht gegeven en beelden omvergegooid. Jezus was niet altijd een gemakkelijke man. Het lijkt me best lastig om Hem tegen te komen als je een leider van de Farizeeën bent en een Schriftgeleerde: mensen die zich ook verdiept hebben in wat nodig is en ervan overtuigd zijn dat zij luisteren. Dat hebben ze vast en zeker gedaan, maar Jezus is nu te gast bij een Farizeeër thuis. Hij kwam vaker bij Farizeeërs thuis, maar vandaag horen we dat Hij bij een van de leiders gaat eten en dat zet de zaak wel onder spanning.

Het is een gewoonte om elkaar onderling uit te nodigen na het tempelbezoek. Maar nu Jezus bij een van die leiders thuis is, horen we dat ze scherp op Hem letten. Ze hebben al van alles meegemaakt en gehoord over Hem. Ze letten scherp op Hem, maar zijn ze ook open om naar Hem te luisteren? Dat is wel een verschil! Zijn zij bereid om aan Hem te veranderen?

Jezus vertelt hun twee parabels, omdat Hij ziet hoe de gasten zich om de beste plaatsen verdringen. Waar gevochten wordt om de beste plaatsen en mensen uit zijn op eigen eer, daar is niet veel ruimte meer om oog voor de naaste te hebben. Deze mensen gaan van zichzelf uit, komen voor zichzelf op en kiezen voor zichzelf. Dat is een tijdgeest die ons niet vreemd is. Je moet immers voor jezelf zorgen, voor jezelf opkomen en regelmatig voor jezelf kiezen? En daar is ook iets goeds aan. Maar Jezus gaat daar toch op zijn manier stevig tegenaan.

In de parabels horen we dat, als je je verheft er sprake is van hoogmoed. Hoogmoedig heeft immers te maken met je verhogen. Dus je kijkt al meteen op die ander neer, vervolgens zul je je ongelukkig voelen op eenzame hoogte... Maar als je zacht bent van hoogmoed – dat noemt het Evangelie dan nederig, zachtmoedig – als je met zachtheid je kracht inzet dán ben je open voor de naaste en kan er verbinding ontstaan die leidt tot een diepere vreugde. Daar komt het beeld van de bruiloft, het échte feest.

Deze twee parabels zijn een spiegel voor wie kan luisteren. Wie het niet kan binnenlaten, zal het snel als een soort moralisme horen. ‘Dan ga ik voortaan maar achteraan zitten om te wachten op degene die mij naar voren nodigt en dan komt het wel goed met mij.’ Op die manier blijf je wat aan de buitenkant van het verhaal, maar ook dat kennen we wel: niet goed weten wat je plek is. Het is een voortdurende oefening om om te gaan met die omkering die Jezus voor ogen staat.

We mogen dus horen dat het een waarachtig feest zal worden als wij naar elkaar luisteren. Als ik mij open voor de ander, als ik oog heb voor wie niets heeft, voor de schepping die lijdt. Als ik bereid ben om te delen of met wat minder te doen. Als ik de kring van intimi openhoud voor wie er onverwacht binnenkomt. Want gesloten kringen zijn er overal. Zijn wij een gesloten gemeenschap of zijn we open? Ben ik benieuwd naar wie hier binnenkomen? Maar het speelt overal, dus ook als je een werkkring hebt met collega’s kun je merken dat deze kring gesloten raakt. Overal kan een systeem ontstaan dat zich sluit in eigen waarheden, in eigen omgangsvormen. Zo doen wij dat hier... En dat is wat Jezus ontmoet bij die Farizeeër thuis en waarin Hij ons een spiegel voorhoudt.

Deze verhalen willen geen richtlijn zijn die je letterlijk op moet volgen. Het is een wijze les over hoe te leven omwille van de toekomst. Een goede toekomst voor iedere mens. In het openstaan voor de ander begint dat Rijk van Gods mensenliefde. Dat gebeurt in alle eenvoud in de gewone dingen van de dag. En dat is precies, Max en Petra, wat jullie ons in het leven laten zien: in alle eenvoud openstaan en doen wat gedaan moet worden. Daar ben ik, daar zijn wij jullie intens dankbaar voor. En die dank willen we vieren hier rondom deze Tafel die ons de moed en de kracht zal geven de weg te gaan, die jullie en ieder zal moeten gaan, waar we ook leven.